

Priština: 16.11.2022.
Šifra RUE: V_1614_2022

Odbor Regualtornog ureda za energiju

Na osnovu:

- Člana 9, stav 1, podstav 1.7, članova 15. i 17. Zakona o energetsom regulatoru (br. 05/L-084);
- Člana 17. i 18. Pravila o rešavanju žalbi i sporova u sektoru energetike;
- Dokaza koje su iznele strane; i
- Preporuke Odeljenja za zaštitu potrošača RUE: **ZRRE/DMK_R_2371_10_22**

na sednici održanoj 16.11.2022. godine doneo je sledeće:

REŠENJE

- I. Žalba potrošača **PH DOO** je **delimično ODOBRENA** od strane Opštine Prizren iz razloga navedenih u obrazloženju ovog rešenja
- II. **KESCO** mora da poništi dodatnu ispravku br. 53063DPZ-9024082 od 30.10.2020. u iznosu od **30.839,26 €**
- III. **KESCO** mora potrošaču da naplati dodatnu ispravku u iznosu od **22.814,92 €** za period od 01/2020 do 09/2020, kao i da mu ponudi ugovor o plaćanju na 9 meseci

Obrazloženje

Potrošač **PH DOO** u svojoj žalbi upućenoj OZP-u u RUE od 06.12.2020. godine uložio je žalbu na odgovor KESCO-a - Odeljenje za snabdevanje - Odeljenje za potrošače od 08.12.2020. godine u vezi osporavanja dodatne ispravke br. 53063DPZ-9024082 od 30.10.2020, zbog pogrešnog merenja električnog brojila br. 97830357.

Dana 09.10.2020. godine ovlašćeni radnici KEDS-a za inspekciju mernih mesta izvršili su ispitali su merno mesto potrošača gde su evidentirali troškove na brojilu električne energije br. 97830357 sa stanjem aktivnog brojila TL=1565 kWh i TU=388 kWh i stanjem reaktivnog brojila TL=946 kVAr i TU=279 kVAr. Ekipe KEDS-a je u zapisniku zabeležila: Prilikom kontrole od strane ekipe za očitavanje uočeno je da strujni transformator (u drugoj fazi) oko 50% u drugoj fazi nema tačno merenje i evidentira manje utrošenu energiju. Kontrola ekipe za očitavanje se vrši instrumentom "ZERA", a dokazano je da se strujni transformatori moraju menjati. **Dokaz:** Izveštaj o pregledu-prijemu ekipe za očitavanje br. 0209153 od 09.10.2020.

Dana 11.10.2020. godine ovlašćeni radnici KEDS-a za inspekciju mernih tačaka ispitali su mernu tačku potrošača gde su evidentirali troškove na brojilu električne energije br. 97830357 sa stanjem aktivnog brojila TL=1567,146 kWh i TU=388,397 kWh i stanjem reaktivnog brojila TL=947,514 kVAr i TU=279,642 kVAr. Ekipe KEDS-a je u zapisniku zabeležila da su: uklonjene sijalice od strane ekipe za očitavanje zbog kontrole i zamene strujnih transformatora. Demontirani strujni transformatori 75/5 su provereni instrumentom (CT-analizator) i TMR druge faze sa br. 2210/15 nema tačna

merjenja i nalazi se u Prištinskom okrugu, treba da bude ispravljen od strane AMR-a. Utvrđeni TMR su 3x30/5 (konstanta obračuna koja se prenosi CCP-u na Ca=2100, Cr=2100 i Cm=2100, ekipa KEDS-a je takođe dokumentovala da se kopija ostavlja kupcu pošto on odbija da potpiše. **Dokaz:** Izveštaj o pregledu-prijemu ekipe za očitavanje broj 0209154 od 11.10.2020.

Odeljenje za fakturisanje u KESCO-u je 30.10.2020. naplatilo potrošaču dodatnu ispravku br. 53063DPZ-9024082 u finansijskoj vrednosti od **30.839,26 €**, izvršena dodatna ispravka za period 10/2019 do 11.10.2020 zbog neispravne evidencije troškova.

Dokaz: Ispravka br. 53063DPZ-9024082 od 30.10.2020.

Potrošač je dana 13.11.2020. godine podneo žalbu Odeljenju za potrošače u KESCO-u protiv dodatne ispravke br. 53063DPZ-9024082 od 30.10.2020.

Dokaz: Žalba potrošača KESCO-u od 13.11.2020.

Dana 08.12.2020. Odeljenje potrošača u KESCO-u je odgovorilo potrošaču odbijajući njegovu reklamaciju na osnovu toga što je prema zapisniku br. 0209154 od 11.10.2020. godine o kontroli mernog mesta koje uključuje sve elemente kao i TMR gde je jedan TMR izgoreo iznutra i prema ispitivanjima sa CT analizatorima njegova stopa je iznosila ½ realne (ili sa greškom od 50% od realne) isto se konstatuje i sa AMR očitavanjima gde se dobija rezultat da je greška bila od 14.08.2019. do 11.10.2020. dok se obračun vrši samo za godinu dana od 11.10.2019. i to mesec po mesec prema faktoru korekcije. Obračun je izvršen prema faktoru korekcije koji odgovara ispitnoj vrednosti i učešću faznih struja i razmeri njihovih prosečnih vrednosti IL1, IL2, IL3, ovaj faktor uzima vrednost $K=1,19974$ u slučaju simetričnih struja, obračun ovog faktora bi imao oblik: $PS= 3 \cdot U \cdot I \cdot \cos \phi$, dok bi izmereni i $P_m=5/2 U \cdot I \cdot \cos \phi$, odnosno $K=1.2$.

Dokaz: KESCO-ov odgovor od 08.12.2020.

Dana 06.12.2020. potrošač je podneo žalbu OZP-u RUE-a, protiveći se odgovoru KESCO-a, i zatražio da se preispitaju dodatne ispravke br. 53063DPZ-9024082 od 30.10.2020.

Dokaz: Žalba potrošača OZP-u RUE od 06.12.2020.

Odbor RUE, analizirajući sve dokaze predstavljene od strane potrošača i KEDS/KESCO, primetio je da:

Dana 09.10.2020. godine ovlašćeni radnici KEDS-a za inspekciju mernih mesta izvršili su pregled mernog mesta potrošača gde su evidentirali troškove evidentirane na brojilu električne energije br. 97830357 sa stanjem aktivnog brojila TL=1565 kWh i TU=388 kWh i stanjem reaktivnog brojila TL=946 kVAR i TU=279 kVAR. Ekipa KEDS-a je u zapisnik zabeležila: Prilikom kontrole ekipe za očitavanje uočeno je da strujni transformator (u drugoj fazi) oko 50% u drugoj fazi nema tačno merenje i evidentira manje utrošenu energiju. Kontrola ekipe za očitavanje se vrši instrumentom "ZERA", a dokazano je da se strujni transformatori moraju zameniti. Odbor RUE je analizirao zapisnik inspekcije ekipe za očitavanje i konstatuje da je ekipe KEDS-a za očitavanje dokazala da je koeficijent transformacije TMRR 75/5, kao i da je L1=58V, L2=58V i L3=58V kao i za struje I1=0,74A,

$I_2=0,35A$ i $I_3=0,75$ gde je dokazano da u drugoj fazi I_2 ima prepolovljenu vrednost.

Dana 11.10.2020. godine, ovlašćeni radnici KEDS-a za inspekciju mernih mesta izvršili su pregled mernog mesta potrošača gde su evidentirali troškove evidentirane na brojilu električne energije br. 97830357 sa stanjem aktivnog brojila $TL=1567,146$ kWh i $TU=388,397$ kWh i stanjem reaktivnog brojila $TL=947,514$ kVAR i $TU=279,642$ kVAR. Ekipe KEDS-a je u zapisnik dokumentovala da su: uklonjene sijalice od strane ekipe za očitavanje zbog kontrole i zamene strujnih transformatora. Demontirani strujni transformatori 75/5 su provereni instrumentom (CT-analizator) i TMR druge faze sa br. 2210/15 nema tačna merenja i nalazi se u Prištinskom okrugu, treba da bude ispravljen od strane AMR-a. Ustanovljeni TMR su 3x30/5 (konstanta fakturisanja koja se prosleđuje CCP) u $Ca=2100$, $Cr=2100$ i $Cm=2100$, ekipa KEDS-a je takođe evidentirala da se kopija ostavlja kupcu pošto on odbija da potpiše. Na osnovu analize zapisnika, potvrđuje se da je odnos TMRR promenjen sa 75/5 na 30/5, ali da nisu dati razlozi za promenu koeficijenta transformacije sa početnih 75/5, dok nakon prilagođavanja i merenja imamo: $L_1=57V$, $L_2=57V$ i $L_3=57V$ kao i za struje $I_1=0,69A$, $I_2=0,72A$ i $I_3=0,74$ gde je dokazano da u svim fazama struje imaju iste vrednosti.

Odeljenje za fakturisanje u KESCO-u je 30.10.2020. naplatilo potrošaču dodatnu ispravku br. 53063DPZ-9024082 u finansijskoj vrednosti od **30.839,26 €**, izvršena dodatna ispravka za period 10/2019 do 11.10.2020. zbog neispravne evidencije troškova. Dana 06.12.2020. potrošač je podneo žalbu OZP-u RUE, protiveći se odgovoru KESCO-a, i zatražio da se preispitaju dodatne ispravke br. 53063DPZ-9024082 od 30.10.2020. Dana 08.12.2020. Odeljenje potrošača u KESCO-u je odgovorilo potrošaču odbijajući njegovu reklamaciju na osnovu toga što je prema zapisniku br. 0209154 od 11.10.2020. godine o kontroli mernog mesta koje uključuje sve elemente kao i TMRR gde je jedan TMRR izgoreo iznutra i prema ispitivanjima sa CT analizatorima njegova stopa je iznosila $\frac{1}{2}$ realne (ili sa greškom od 50 % od realne) isto se nalazi i sa AMR očitavanjima gde je rezultat da je greška bila od 14.08.2019. do 11.10.2020. dok se obračun vrši samo za godinu dana od 11.10.2019. i to mesec po mesec prema faktor korekcije. Obračun je izvršen prema faktoru korekcije koji odgovara ispitnoj vrednosti i učešću faznih struja i razmeri njihovih prosečnih vrednosti IL_1 , IL_2 , IL_3 , ovaj faktor uzima vrednost $K=1,19974$ u slučaju simetričnih struja, obračun ovog faktora bi imao oblik: $PS=3*U*I*\cos\phi$, dok bi izmereni i $P_m=5/2 U*I*\cos\phi$, odnosno $K=1.2$.

Odbor RUE je analizirao protok električne energije potrošača i konstatuje da potrošač u različitim periodima ima promene u potrošnji električne energije. U cilju poređenja troškova potrošača, izvršeno je poređenje troškova za iste periode sa dva električna brojila, sporno brojilo br. 97830357 kao i sa novim brojilom br. 55665166 i utvrđeno je da je došlo do promene troškova. Na osnovu protoka električne energije starim brojilom broj 97830357 prosečna mesečna potrošnja iznosi: period 10/2017 do 09/2018 je **181.956 kWh/mesečno**, period 10/2018 do perioda **09/2019,696**

kWh/mesečno i sporni period 10/2019 do perioda 09/2020 iznosi **177.459 kWh/mesečno**, dok sa novim električnim brojiлом br. 55665166: period 12/2020 do perioda 09/2021 iznosi **222,789 kWh/mesečno**, a period 10/2021 do perioda 09/2022 je **228,050 kWh/mesečno**.

Odbor RUE, uzimajući u obzir odgovornosti KEDS-a u očitavanju i inspekciji, testiranju GM-a, tražio je od KEDS-a da dostavi izveštaje kontrole GM-a za period 2018, 2019, 2020. i 2021. godine. Prema dostavljenom zapisniku, potvrđuje se da je kontrola GM br. 97830357 u 2018. godini izvršena u periodu 06/2018, dok je za 2019. godinu izvršena dana 24.12.2019. koji pada nakon perioda od 18 meseci. Odbor RUE je analizirao izveštaj o kontroli – prijem merne grupe br. 0009720 od 24.12.2019. godine i konstatuje da je i u ovom izveštaju nakon merenja utvrđeno da struje u tri faze nemaju sličnu vrednost, odnosno da struja u drugoj fazi ima manju/prepolovljenu vrednost gde je $I_1 = 0,60A$, $I_2 = 0,28A$ i $I_3 = 0,62A$, ali da ekipa KEDS-a nije dala smernice za mere koje treba preduzeti u cilju regulisanja GM, osim što su evidentirali da za kontrolu TMRR i TMT i priključke GM treba prekinuti 35 kV potrošačkog napona.

Na osnovu relevantnog kodeksa merenja, odnosno članova 3.9.4 i 3.9.5 (Testiranje mernih sistema i brojila se mora vršiti periodično) kao i člana 4.3.2, obaveze ODS-a su jasno definisane - koje se odnose na inspekciju i ispitivanje brojila u određenim vremenskim periodima kao i odgovornost za rad i održavanje električnih brojila. U članu 3.9.4 navodi se da: Poluindirektna multifunkcionalna brojila koja se priključuju preko TMRR moraju da se proveravaju najmanje 1 (jedan) put godišnje ili po prijemu žalbe, koje god da je vremenski kraće za testiranje", dok u članu 3.9.5 stoji da: "Zajedničko ispitivanje u prisustvu predstavnika potrošača kad god je to moguće, posebno TMRR, TMT, merača maksimalne tražnje (tzv. multifunkcionalni GM) mora se vršiti godišnje, ili svakih šest meseci u zavisnosti od prikazanog slučaja, a u slučaju potrošača **Perparima Hoxhe (Progres DOO)** nije ispoštovan nijedan slučaj, dok u članu 4.3.2 stoji da: „Rad i održavanje sistema brojila uključuje instalaciju urađenu prema traženim standardima, redovno održavanje, proveru TMRR, TMT i drugih brojila, ugradnju provodnika, terminala, ispravno postavljanje kablova, zaštitu, čišćenje i stanje priključaka na kutijama brojila, stanje sijalica, redovno dnevno očitavanje brojila, kao i uzimanje podataka sa uređaja za očitavanje od strane Centra za prikupljanje podataka, kao i vođenje računa o eventualnom kvaru mernog sistema. Na osnovu dokumentacije koju je dostavio KEDS, zaključuje se da su članovi 3.9.4 i 3.9.5 delimično poštovani od strane KEDS-a za period 06/2018 do perioda 10/2020 jer nije dostavljen nijedan dokument koji dokazuje potpuni periodični pregled brojila prve grupe potrošača, dok član 4.3.2 potvrđuje odgovornost ODS-a za grupu brojila br. 97830357.

RUE je pregledao ispravku od strane Odeljenja za fakturisanje u KESCO br. 53063DPZ-9024082 od 30.10.2020 za fakture iz perioda 10/2019 do perioda 09/2020, koji je sačinjen pozivajući se na član 4.11.1 Kodeksa merenja ODS-a i nalazi da je KESCO postupio u skladu sa ovim članom pošto član 4.11.1 utvrđuje slučajeve kada je električno brojilo tehnički neispravno, gde se takođe navodi da: „Nakon ispitivanja merne opreme i provere neispravne granice, sastavlja se zapisnik o stanju i testiranim vrednostima brojila. Bez obzira da li je greška u plusu ili minusu i prelazi 3 puta vrednost klase tačnosti (npr. za direktna brojila klasa tačnosti je 2,0, dozvoljena granica bi bila 6,0%) tada se energija preračunava i poboljšava obračun za poslednjih 12 (dvanaest) meseci, odnosno poslednjih

6 meseci za domaće potrošače. Kada je kontrolno brojilo postavljeno i kada se dokaže da je razlika u očitavanju 1,5 puta veća, onda se postupa onako kako je gore navedeno. Prema izvršenoj ispravci, potvrđuje se da je potrošaču obračunata dodatna ispravka za **425.347,22 kWh, 1.398,77 kW kao i 114.747,28 kVArh, ali Odbor RUE na osnovu svih analiza konstatuje da kao period korekcije faktura treba da se računa od 01/2020 do 09/2020 na osnovu poslednjeg pregleda brojila br. 97830357 koji je izvršen od strane ovlašćenih ekipa KEDS-a dana 24.12.2019.**

Odbor RUE, uzimajući u obzir sve gore navedene činjenice, Izveštaj o kontroli-prijemu merne grupe broj 046768 od 06/2018, br. 0009720 od 24.12.2019. 0209153 od 09.10.2020. 0209154 od 11.10.2020. godine, neusklađenost sa članovima 3.9.4 i 3.9.5 Kodeksa za merenje u vezi sa pregledom i ispitivanjem multifunkcionalnih mernih uređaja (GP) u navedenom roku, član 4.3.2 Kodeksa merenja sa kojim je utvrđena odgovornost za rad i održavanje električnih brojila kao i ispravka br. 53063DPZ-9024082 od 30.10.2020.godine, i drugih dokumenata, na sednici održanoj 16.11.2022. godine nakon analize svega navedenog, odlučio je kao u dispozitivu ovog rešenja.

- III. Rešenje je izdato na albanskom jeziku i biće prevedeno na srpski i engleski jezik. U slučaju neusklađenosti između verzija, verzija na albanskom jeziku ima prednost.
- IV. Rešenje stupa na snagu danom usvajanja od strane Odbora i biće objavljena na zvaničnom sajtu RUE.

Pravni savet: Strana koja je nezadovoljna ovim rešenjem može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, u roku od trideset (30) dana od dana prihvatanja Rešenja ili od dana njenog objavljivanja na internet stranici RUE, koje god da se desi poslednje.

Odbor RUE:

Ymer Fejzullahu,
predsedavajući

Selman Hoti, član

Izet Rušiti, član

Lutfije Derviši, članica

Gani Buçaj, član

Rešenje se šalje:

- Potrošaču: **PH SH.PK**
- KESCO-u i
- Arhiv RUE.